Uždaroji akcinė bendrovė „Šakių šilumos tinklai“

Bendrovės kodas 17409393 Gimnazijos g. 22/2 Šakiai

METINIS PRANEŠIMAS

2013 m.

1. Įmonės veiklos apibūdinimas

UAB „Šakių šilumos tinklai“, kaip savarankiška įmonė savo, veiklą pradėjo nuo 2001 m. sausio 1 d. reorganizuojant Lietuvos energiją. Pagrindinė įmonės veikla – garo tiekimas ir oro kondicionavimas. Greta pagrindinės veiklos, įmonė dar tiekia Šakių mieste esantiems daugiabučiams namams karštą vandenį, vykdo juose šiluminių punktų bei šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrą ir eksploataciją.

Pagrindinė įmonės veikla – tiekti daugiabučiams namams, įstaigoms, organizacijoms, esančioms Šakių ir Gelgaudiškio miestuose bei vienam namui Lekėčiuose bei 3 namams Griškabūdžio g. Šakių m. , šilumą ir karštą vandenį. Per ataskaitinius metus bendrovė pagamino 24724 MWh šiluminės energijos, pardavė vartotojams 20701 MWh šilumos (83,7%), iš jų gyventojams – 15079 MWh (61,0 %), įmonėms bei organizacijoms – 5621 MWh (22,7 %). Per metus techniniai nuostoliai sudarė 3842 MWh arba 15,5 %, kurie lyginant su 2012 metais sumažėjo 0,2 %. Gelgaudiškio padalinyje 2013 m. techniniai nuostoliams tesudarė tik 5,5 % , kurie buvo vieni iš mažiausių respublikos šilumos tiekėjų tarpe, Tai akivaizdus pavyzdys, kuris parodo, kad pakeitus Šakių mieste visas šilumines trasas poliuretanu izoliuotais vamzdžiais, šilumos nuostolius būtų galima dar sumažinti 7- 8 %. Skaičiuojant praėjusių metų kainomis, sumažėjus tokiu procentu nuostoliams, būtų sutaupyta apie 350 tūkst litų per vienerius metus. Dėl to šilumos pardavimo kaina atpigtų apie 1,5-2,0 ct/kWh.

2. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė

Per ataskaitinį laikotarpį bendrovė gavo pardavimo pajamų iš pagrindinės veiklos 5691712 Lt, iš kitos veiklos – 292185 Lt, finansinės veiklos – 18033 Lt. Iš viso įmonėje gauta 6001930 Lt pajamų arba 321515 Lt mažiau negu 2012 metais. Vidutinė šiluminės energijos pardavimo kaina ataskaitiniais metais lyginant su ankstesniais sumažėjo 1,11 ct/kWh, todėl vien dėl to sumažėjo pajamos 229779 Lt. Pelno iš realizacijos gauta 128650 Lt (2012 m. – 535714 Lt), iš kitos veiklos gauta 64239 Lt nuostolio. Iš finansinės

veiklos patirta 58552 Lt nuostolių, balansinis pelnas prieš apmokestinimą - 5859 Lt , pelno mokestis - 2248 Lt. Grynasis įmonės pelnas per ataskaitinį laikotarpį sudarė 3611 Lt.

Sumažėjus šiluminės energijos gamybai 881 MWh ir dėl kitų, ne nuo bendrovės veiklos priklausančių faktorių, sąnaudos jai pagaminti lyginant su ankstesniais metais padidėjo 118764 Lt. Ataskaitiniu laikotarpiu kintamosios sąnaudos sumažėjo 148346 Lt, o pastoviosios sąnaudos padidėjo 244093 Lt. Kintamųjų sąnaudų mažėjimui pagrindinę įtaką turėjo sumažėjusi gamyba ir sumažėjusi gamtinių dujų kaina bei mažesnis jų suvartojimas, dėl ko gamtinių dujų įsigijimui per ataskaitinį laikotarpį sąnaudos sumažėjo 105382 Lt. Pastoviųjų sąnaudų padidėjimui pagrindinę įtaką turėjo minimalaus atlyginimo didinimas. Padidėjus elektros energijos kainai kurui 0,02 ct/kWh, per ataskaitinį laikotarpį elektros sąnaudos kurui padidėjo 11330 Lt.

Ataskaitiniu laikotarpiu toliau buvo perkama šiluma pagal sudarytą sutartį su UAB „Baisogalos bioenergija". Per metus iš šios organizacijos nupirkta šilumos 4512 MWh arba 169 MWh mažiau už ankstesnius metus. Už nupirktą šilumą sumokėta 672288 Lt arba 25181 Lt mažiau kaip 2012 metais. Jeigu šis šilumos kiekis nebūtų nupirktas, o pagamintas savoje katilinėje kūrenant gamtines dujas, bendrovei būtų kainavę brangiau apie 250 tūkst. litų. Pirktas iš jų kuras bendrose kuro sąnaudose sudarė 12,81% (2012 m – 11,56%). Dėl sumažėjusios šilumos gamybos, ataskaitiniu laikotarpiu gamtinių dujų buvo nupirkta 50,765 tūkst. m^3 mažiau negu 2012 metais.

Kaip jau minėjau, kad dėl atšilusio oro šiluminės energijos gamyba ir pardavimas ataskaitiniu laikotarpiu ženkliai sumažėjo lyginant su ankstesniais metais, tačiau pastoviosios sąnaudos išaugo 244093 Lt . Pastoviosioms sąnaudoms didėti pagrindinę įtaką turėjo padidėjęs minimalus atlyginimas nuo 850 Lt iki 1000 Lt, dėl ko padidėjo sąnaudos darbo užmokesčiui 170236 Lt ir įmokos Sodrai 52733 Lt. Ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo atskaitymai nusidėvėjimui - 3408 Lt, daugiau lėšų išleista medžiagoms ir atsarginėms dalims 35105 Lt, mažiau sumokėta mokesčių 184 Lt, sumažėjo remonto sąnaudos 11534 Lt ir kt..

Viena iš didžiausių problemų, dėl kurios pastoviai jaučiamas apyvartinių lėšų trūkumas – tai gyventojų nesavalaikis atsiskaitymas už suvartotą šilumą, karštą vandenį bei šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrą. Blogiausia, kad ši skola kiekvienais metais auga. Jeigu 2012 m. sausio 1 d. be priskaitymo už gruodžio mėnesį gyventojų skola sudarė 556689 Lt,, 2013 m. sausio 1 d. 645609 Lt, tai 2014 m. sausio 1 d., nežiūrint to kad 2013 m. vienos kilovatvalandės šilumos kaina sumažėjo 1,11 ct, gyventojų įsiskolinimas bendrovei padidėjo dar 9616 Lt ir sudaro 655225 Lt.

Skolų išieškojimo klausimais bendrovė atlieka labai didelį darbą. Per ataskaitinį laikotarpį parašyta gyventojams įspėjimų 206, perduota teismui 110 bylų. Visas teismui bylas, iš jų ir ieškininius pareiškimus paruošia tik bendrovės specialistai. Teismo eigoje gyventojai sumokėjo 40542 Lt. Per ataskaitinį laikotarpį teismai iš skolininkų priteisė 173794 Lt, antstoliams perduota 80 vykdomųjų raštų, per metus iš jų gauta pinigų pavedimais 64196 Lt. Jeigu ankstesniais metais ženkliau skola augo kitose vietovėse, kur mes teikiame paslaugą, tai ataskaitiniu metu skola didėjo tik Šakių mieste. Tai kelia nerimą, nes čia gyvena pagrindiniai mūsų šilumos vartotojai. Per ataskaitinį laikotarpį Šakių mieste gyventojų skola išaugo 41187 Lt, kai kitose vietovėse skola per šį laikotarpį sumažėjo 30453 Lt.

Didžiausią rūpestį mums sudaro tos šeimos, kurios butuose negyvena, išvykusios į užsienį ir niekam butų neišnuomojusios. Šakių mieste yra 2 šeimos, kurių įsiskolinimai už mūsų paslaugas arba viršijo 30 tūkst. litų, arba priartėjo prie šios sumos. Mieste yra 12 butų savininkai, kurių įsiskolinimas sudaro net 217745 Lt, t. y. daugiau kaip pusė viso įsiskolinimo. Iš visų šių šeimų skola priteista, vykdomieji raštai įteikti antstoliui ir jam parašyti raštiški prašymai, kad parduotų šių skolininkų butus aukcionuose ir sugražintų mums skolą. Tačiau šis procesas beveik nevyksta, nes antstolis nesugaudo butų savininkų, kurie Lietuvoje negyvena, o išvykę į užsienį. Nutraukti tokioms šeimoms butų šildymą neturime teisės, nes neleidžia to daryti teisės aktai.

Nemaža problema yra ir su tais gyventojais, kurie gyvena neprivatizuotuose butuose. Jų skola 2014 m. sausio 1 d. sudarė 123378 Lt. Blogiausia tai, kad tokiuose butuose gyvenančios šeimos puikiai supranta, kad juose galima gyventi ir nemokėti už paslaugas tol, kol nebus iškeldinti prievartos būdu iš buto. Jos taip pat supranta, kad tokioms procedūroms butų savininkai labai nenoriai ryžtasi, o jeigu ir iškelia, tai neturėdamos nekilnojamojo ar kitokio turto ir vėliau skolų nemoka. Mano nuomone, savivaldybė galėtų įsigyti kelis butus be patogumų ir tuos nuomininkus, kurie nemoka už komunalines paslaugas (šildymą ir karštą vandenį), nelaukiant labai didelių įsiskolinimų, galėtų perkelti į tokius butus. Tai butų lengvesnė iškeldinimo iš buto procedūra ir bendrovėje ne taip sparčiai augtų įsiskolinimai.

3. Aplinka ir personalo klausimai

3.1. Ekonominės sąlygos

Įmonės veikla yra monopolinė, todėl jokios konkurencijos gaminant produkciją (šilumą ir karštą vandenį), ją realizuojant bei teikiant paslaugą (daugiabučių namų šiluminių punktų bei vidaus tinklų priežiūra ir eksploatacija), praktiškai nėra. Įmonė šilumą ir karštą vandenį parduoda tokiomis kainomis, kokią nustato savivaldybės taryba ir Valstybinė kainų ir

energetikos kontrolės komisija. Teoriškai šios kainos pardavus produkciją turėtų padengti visas sąnaudas ir duoti bent minimalų pelną banko paskoloms grąžinti ir vykdyti šilumos ūkio renovaciją. Praktiškai anksčiau to nebuvo, nes nustatytos kainos ypač 2007-2008 metais nepadengė bendrovės kuro įsigijimo sąnaudų, todėl įmonė kuro pirkimui buvo priversta tuo laikotarpiu paimti 1100000 Lt trumpalaikę banko paskolą (apyvartinių lėšų papildymui), kurių grąžinimas sudarė didelius sunkumus, nes buvusi šilumos kainų nustatymo metodika ir nustatytos kainos tokių galimybių nesudarė. Jau treji metai kai pasikeitė šilumos kainos perskaičiavimo metodika, t. y. šilumos kaina perskaičiuojama kiekvieną mėnesį pagal realias kuro kainas, todėl gautos pajamos užtikrino apyvartinių lėšų poreikį ir ataskaitiniu laikotarpiu leido atsiskaityti su visais tiekėjais.

Apsirūpinant žaliavomis – kuru, didesnių problemų bendrovė neturi: gamtinės dujos perkamos iš AB „Lietuvos dujos", medžio atliekos – iš konkurso laimėtojos, pasiūliusios mažiausią kainą. Parduoti medžio drožles norinčiųjų yra nemažai. Pagrindinė šios žaliavos tiekėja buvo UAB „Grasta", kuri nuolat laimėdavo skelbiamus konkursus. Ataskaitiniu laikotarpiu smulkinta mediena buvo perkama, būtent, iš šios įmonės, kuri 2011 spalio 3 d. dalyvavusi konkurse, pasiūlė mažiausią kainą (123 Lt/ktm su pristatymu į vietą). Siekdami įsigyti smulkintą medieną mažesnėmis kainomis, nedidelius jos kiekius superkame ir iš kitų tiekėjų, kurie parduoda kurą mažesnėmis kainomis, negu jas parduoda konkurso laimėtojas. Pjuvenos, kurių energetinė vertė beveik tolygi medžio drožlėms, perkamos apie kaip 2 kartus mažesne kaina negu drožlės, pagal sudarytą sutartį su UAB „Elodena". Dėl to vidutinė medžio atliekų kaina 2013 m. buvo 93,88 Lt/ktm, kuri lyginant su 2012 metais padidėjo 4,29 Lt arba 4,60 %.

Nors Šakių rajonas žemdirbiškas kraštas, tačiau viena iš didesnių problemų buvo Gelgaudiškio katilinės aprūpinimas kuru – šiaudų rulonais. Per ataskaitinį laikotarpį Gelgaudiškio katilinę kūrenome tik šiaudais, tačiau, jų įsigijimas ir kaina visą laiką kėlė tam tikras problemas. Reikalas tas, kad šiaudų pasiūla gana maža, konkursuose mažai kas dalyvauja, todėl bendrovė trūkstamą šiaudų kiekį priversta pirkti iš pavienių tiekėjų gana aukštomis kainomis. Ne visų nupirktų šiaudų kokybė atitinka jiems keliamus reikalavimus. Esant šiaudų drėgnumui didesniam kaip 20%, mažinamas jo svoris 2%.

Nemažą problemą per ataskaitinį laikotarpį turėjome dėl superkamo kuro kiekio ir jo kokybės nustatymo. Dėl lėšų trūkumo, įmonė neturėjo galimybės įsigyti svarstyklių, kuriomis būtų galima tiksliai nustatyti atvežto kuro kiekį jį pasvėrus. Todėl šiaudus svėrėme tik atrankos būdu, o medžio drožlių kiekį nustatėme pagal jo tūrį, įvedus tam tikrus pervedimo

koeficientus į kietmetrius.. Dėl to gali būti kai kurios paklaidos, kas gali turėti įtakos ekonominiams įmonės rezultatams.

Nemažų problemų bendrovė turi atsiskaitant su tiekėjais dėl to, kad vartotojai ne laiku atsiskaito su mumis. 2014 m. sausio 1 d. likutis kredite (skolos tiekėjams) sudarė 1906736 Lt, iš jų neapmokėta už 5 MW katilo statybos darbus 1000251 Lt o likutis debete (pirkėjų skolos) – 1047084. Nors skirtumas teigiamas, neskaitant apmokėjimų už statybos darbus, tačiau bendrovės finansinė būklė dar yra sunki dėl gyventojų įsisenėjusių skolų. Dabar esanti šilumos kaina apie 25 ct/kWh) ir buvusi vidutinė ataskaitiniame laikotarpyje šiluminės energijos pardavimo kaina (26,27 ct/kWh be PVM) sudarė galimybes laiku išmokėti dirbantiesiems atlyginimus ir vykdyti šilumos ūkio būtiniausius remonto ir kitus reikalingus darbus.

3.2. Politinė aplinka

Lietuvos ekonominė politika šilumos ūkyje, kai gamtinės dujos iš tiekėjo perkamos aukščiausia kaina Europoje, turėjo didžiulę neigiamą įtaką bendrovės gaminamos produkcijos savikainai ir jos pardavimo kainai. 2013 metais gamtinių dujų 1000 kub. m. vidutiniškai kainavo 1653,46 Lt arba tik 22,44 Lt mažiau kaip 2012 metais. Tuo tarpu 2006 m. jas įmonė pirko po 435,64 litus arba beveik 4 kartus pigiau. Tokia pagrindinės kuro žaliavos – gamtinių dujų importo politika ir šilumos kainos nustatymo buvusi metodika, kuri nesutapo su realia veiklos situacija, turėjo įtakos susidaryti sunkiai bendrovės finansinei būklei 2007-2008 metais. Gerai, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pastebėjo šilumos kainos nustatymo metodikos trūkumus ir jau treti metai ji perskaičiuojama kiekvieną mėnesį, pagal faktiškai perkamo kuro kainas. Tai iš esmės pakeitė bendrovės finansinę būklę, nes dabar už parduotą šilumą ir karštą vandenį gautos pajamos padengia sąnaudas.

Manome, kad per mažai dėmesio valstybėje skiriama teikiant Europos finansinę paramą šilumos gamybai naudojant šiuo metu patį pigiausią kurą – biomasę. Per 12 metų, kai bendrovė dirba savarankiškai, biokuru kūrenamų katilų statybai europinių lėšų paramos nebuvo gauta. Dėl to, kad ataskaitiniu laikotarpiu bendrovėje dar buvo kūrenamos brangios gamtinės dujos, kurios bendrose kuro sąnaudose sudarė 62,6% , šilumos kaina Šakiuose dar yra pakankamai aukšta. Nors ir labai nedidelė, tačiau ataskaitiniu laikotarpiu biokuru kūrenamo katilo statybai, finansinė parama jau buvo gauta.

3.3. Techniniai ir technologiniai veiksniai

Bendrovė pagal turimas finansines galimybes padarė viską, kas buvo įmanoma padaryti siekiant techninės pažangos: modernizuoti visi šiluminiai punktai esantys daugiabučiuose namuose Šakiuose ir Gelgaudiškyje, net 72,4 % visų šiluminių trasų sudaro poliuretanu izoliuoti vamzdžiai, savo lėšomis pastatytas 2 MW galingumo mediena kūrenamas katilas, kuriuo Šakiuose pagaminama apie 50 % šilumos. Savivaldybės, valstybės ir bendrovės lėšomis modernizuotas Gelgaudiškio šilumos ūkis, priklausęs savivaldybės tarybai ir nuo 2002 m. sausio 1 d. perduotas bendrovei prižiūrėti ir eksploatuoti. Šios priemonės leido ženkliai sumažinti gamybos sąnaudas ir techninius nuostolius, dėl ko šilumos kaina visą laiką buvo mažiausia Marijampolės apskrityje. Ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjus šilumos vidutinei pardavimo kainai 1,11 ct/kWh lyginant su ankstesniais metais, bendrovė vien dėl to gavo mažiau pajamų 229779 Lt.

Ilgalaikis bendrovės turtas tinkamai prižiūrimas, todėl jo būklė yra patenkinama. Tačiau moraliniu požiūriu jau seniai netinkami naudojimui savivaldybės tarybai anksčiau priklausę elektriniai katilai, sumontuoti Griškabūdžio gatvėje esančiuose 3 daugiabučiuose namuose, kurie patikėjimo teise perduoti eksploatuoti bendrovei. Jų likutinė vertė 3 litai (3 katilai). Jais tiekiama šiluma 19 butų 2013 metais bendrovei davė 31812 Lt nuostolio, o per 12 eksploatavimo metų šie nuostoliai sudaro 287953 Lt. Juos padengia kiti šilumos vartotojai.

Moraliniu požiūriu galima laikyti susidėvėjusiais ir pagrindinėje katilinėje esančius gamtinėmis dujomis kūrenamus katilus. Nors juose pasiekiamas labai aukštas naudingos veiklos koeficijentas (NVK apie 90 %), tačiau jais pagaminta šiluma yra net 3 kartus brangesnė, negu pagaminta biokuru kūrenamais katilais.

Fiziškai baigia susidėvėti ir V. Kudirkos gatvės katilinėje 2003 metais pastatytas 2 MW biokuru kūrenamas katilas, kuriam 2010 metais buvo atliktas kapitalinis remontas, kainavęs daugiau kaip 40 tūkst. litų. Šis remontas, manome, leis katilą sėkmingai eksploatuoti dar kelis metus, atliekant jam profilaktinius remontus. Šio katilo reikšmė yra didžiulė, nes vasaros laikotarpiu juo galima pilnai patenkinti viso Šakių miesto poreikius karštam vandeniui. Tokios ar panašaus galios katilas yra būtinas, nes ne šildymo sezono metu piko valandomis šilumos poreikis Šakių mieste tesudaro apie 1-1,2 MWh.

Ataskaitinis laikotarpis taps mūsų įmonei ir miesto šilumos vartotojams ypatingas tuo, kad buvo pradėtas statyti 5 MW galios biomase kūrenamas katilas su ekonomaizeriu. Praktiškai jais bus galima pagaminti 6 MWh šilumos, t. y. tiek, kiek reikia visam Šakių miestui esant -5^0 C šalčio. Esant žemesnei temperatūrai, bus papildomai užkuriamas 2 MW katilas, o esant ypač žemai temperatūrai (-15^0 C ir daugiau), teks užkurti gamtinėmis dujomis

kūrenamus katilus, kurių turime pakankamai. Naujas katilas pastatytas Gimnazijos g. esančioje katilinės patalpoje, nugriovus vieną buvusį gamtinėmis dujomis kūrenamą katilą ir buvusius neveikiančius ekonomaizerius. Kartu su katilo statyba bus visiškai sutvarkyta teritorija, kuri jau aptverta garsą izoliuojančia tvora, pastatytas kuro sandėlis ir elektroninės svarstyklės. To dėka bus iš esmės pagerinta kuro apskaita ir taps aiškesni jo kokybiniai rodikliai, nes kiekvienai transporto priemonei bus nustatytas ne tik svoris, bet ir kuro drėgnumas, pagal reikalavimus kitose laboratorijose bus nustatomas atvežto kuro šiluminingumas ir peleningumas. To dėka bendrovės specialistai galės daryti gilesnes analizes šilumos gamybos efektyvumui didinti.

Šio projekto vertė 7,09 mln. Lt., iš jų valstybės finansinė parama 2,49 mln. Lt, nuosavos lėšos (banko paskolos) 4,60 mln. Lt. Imant banko paskolas susidurta su problema, kad bendrovė neturėjo tiek neužstatyto bankams turto, kad galėtų jį įkeisti bankams reikiamai paskolai gauti. Čia pagelbėjo rajono savivaldybės taryba, suteikusi garantą 1570 tūkst. Lt sumai, o likusiai paskolų daliai, buvo užstatytas dar turėtas neįkeistas turtas, o, bankui sutikus, dalis turto buvo užstatyta antriniu įkeitimu. Visa reikalinga projekto įgyvendinimui pinigų suma buvo gauta ir laiku atsiskaityta su rangovais. Paskoloms gauti buvo skelbiami 3 konkursai, kurie sėkmingai įvyko ir buvo gautos reikalingos paskolos. Nors palūkanos palyginus nedidelės (2,44 – 2,97 %) , tačiau per 10 metų jų reikės išmokėti 731 tūkst. Lt. Kiekvienais metais bankams reikės išmokėti paskolų su palūkanomis nuo 600 iki 500 tūkst. litų. Visos paskolos ir palūkanos bankams bus gražintos tik bendrovės lėšomis gerinant šilumos gamybos efektyvumą, ne didinant, o mažinant šilumos kainas, nesinaudojant rajono biudžeto lėšomis.

Šio projekto įgyvendinimas vyko 2 etapais: pirmasis konkursas, kurį organizavo Mažeikių šilumos tinklai buvo pirkimas 5 MW katilo su ekonomaizeriu pastatymui, kurio vertė sudarė 3,578 mln. Lt, antrąjį konkursą t. y. antrojo etapo darbų ir įrenginių pirkimui, organizavo bendrovė. Nors šis konkursas buvo organizuota 2 kartus, dėl, mūsų nuomone, pirmuoju atveju pasiūlytos per didelės rangovų kainos, tačiau antrajame konkurse ji nesumažėjo, bet šiek tiek dar padidėjo. Tai įvyko dėl mažo dalyvių skaičiaus konkursuose. Abu konkursus, tiek Mažeikiuose, tiek ir Šakiuose laimėjo ta pati organizacija – UAB „Enerstena“. Tai gerai, nes tokiu atveju tarp rangovų nevyko nesutarimai ir dėl pastebėtų brokų atsakomybės perkėlimo kitiems.

Manome, kad reikia sparčiau keisti Šakių mieste esančias šilumines trasas, kurių amžius jau viršija 30-50 metų ir dėl to kasmet vis didėja rizikos veiksniai bei technologiniai nuostoliai. Priklausomai nuo to, kokią po įvykdytos šilumos ūkio renovacijos Valstybinė

kainų ir energetikos kontrolės komisija nustatys šilumos kainą bendrovei ir, ar bus palikta lėšų pelno pavidalu gražinti bankams paskolas ir toliau vykdyti šilumos ūkio renovaciją, bus galima jų skirti nusidėvėjusių trasų pakeitimui ir kitiems darbams.. Tai labai svarbus klausimas.

3.4. Ekologiniai veiksniai

Bendrovėje naudojamas kuras: gamtinės dujos, medžio atliekos, pjuvenos ir šiaudai yra palyginus ekologiškai švarūs, todėl aplinkos tarša dėl įmonės kaltės yra nedidelė. Per ataskaitinį laikotarpį už per didelį aplinkos teršimą nei bendrovė, nei atskiri jos darbuotojai nebuvo baudžiami. Ataskaitiniu laikotarpiu bendrovė sumokėjo 682 Lt aplinkos teršimo mokesčio, kuris su ankstesniais sumažėjo 1471 Lt. Bendrovė aplinkos apsaugai 2013 metais papildomų lėšų neskyrė. Kūrenant katilus gamtinėmis dujomis, išskiriami teršalai CO, NOx, o kūrenant mediena ir šiaudais – CO, NOx, Kd. Išmetamų į aplinką teršalų kiekiai ir teršalų pobūdis kontroliuojami Marijampolės aplinkos apsaugos departamento.

3.5. Personalas

Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius per ataskaitinį laikotarpį buvo 44. Darbuotojų skaičius išliko tas pats, kaip ir ankstesniais metais.

Darbuotojų kvalifikacijos lygis atitinka keliamus reikalavimus. Ataskaitiniu laikotarpiu darbuotojų kaitos nebuvo. Atleidžiami iš darbo tik tie darbuotojai, kurie priimti sezoniniam darbui pasibaigus šildymo sezonui, o prasidėjus šildymo sezonui jie vėl priimami dirbti. Tokių ataskaitiniu laikotarpiu buvo 9 darbuotojai.

Vadovaujančio personalo kvalifikacijos lygis ir kompetencija taip pat atitinka keliamus reikalavimus. Visi jie turi aukštąjį universitetinį arba aukštesnįjį išsilavinimą. Kompetencijos lygį apibūdina tas faktorius, kad per 12 bendrovės veiklos metų, nė vienai valandai nebuvo sustabdytas šildymas, o karšto vandens tiekimas ir „gyvatukų“ šildymas daugiausiai sutrikdavo dėl kitų faktorių, kurie dažniausiai nepriklausė nuo įmonės veiklos.

Darbuotojams socialinės garantijos teikiamos teisės aktuose nustatytų reikalavimų ribose.

4. Metinės finansinės ataskaitos

Visi pagrindiniai fininsiniai duomenys pateikti finansinių ataskaitų už 2013 metus rinkinyje ir jo aiškinamajame rašte.

5. Savos akcijos

Visos paprastosios vardinės akcijos yra materialiosios. Vienos akcijos nominali vertė 6 Lt. Visos 379945 paprastosios vardinės akcijos, kurių vertė 227967 Lt, priklauso Šakių rajono savivaldybei. 2013 metais įstatinis kapitalas liko nepakitęs. Savų akcijų bendrovė 2013 metais neturėjo.

6. Filialai ir atstovybės

Bendrovė filialų neturi, tačiau pirminė apskaita ir ekonominė analizė atliekama pagal atskirus padalinius, todėl galima nesunkiai padaryti pakankamai aiškias išvadas apie šių padalinių veiklą. Pirminė apskaita ir ekonominė analizė vedama pagal šiuos padalinius: Šakių, Gelgaudiškio, Lekėčių (1 gyvenamas namas Lekėčiuose ir 1 Šakių m., Kęstučio g. 21) bei Griškabūdžio g. Šakių m. (3 namai).

Daugiausiai šilumos pagaminama Šakių padalinyje. Per ataskaitinį laikotarpį čia pagaminta 20533 MWh šilumos arba 83,0 % visos bendrovėje pagamintos šilumos. Į šį šilumos kiekį įeina ir pirkta šiluma iš UAB „Baisogalos bioenergija“ (4512 MWh). Nuo šio padalinio veiklos priklauso ir visos bendrovės ekonominė – finansinė būklė. Todėl šiam padaliniui skiriame daugiausia dėmesio ir lėšų esamoms technologijoms modernizuoti.

Dėl šildymo sezono metu šiltesnės lauko oro temperatūros per ataskaitinį laikotarpį šiame padalinyje pagaminta šiluminės energijos mažiau 736 MWh už ankstesnius metus. Dėl sumažėjusios šilumos gamybos ir sumažėjusių kai kurių kuro kainų, kintamosios sąnaudos ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo 97278 Lt, tačiau pastoviosios sąnaudos dėl padidėjusio minimalaus atlyginimo išaugo 247947 Lt. Šiame padalinyje gauta pajamų už šiluminę energiją per metus 4402904 arba mažiau negu ankstesniais metais 353328 Lt. Pajamos labiausiai sumažėjo dėl parduoto mažesnio šilumos kiekio (736 MWh), ir sumažėjusios pardavimo kainos, kuri bendrovėje buvo 1,11 ct mažesnė negu 2012 metais.

Antras pagal pagamintos ir realizuotos šilumos kiekį yra Gelgaudiškio padalinys. Čia ataskaitiniu laikotarpiu pagaminta 3779 MWh ir realizuota 3531 MWh šilumos. Techniniai šilumos nuostoliai tesudarė 5,5 %, esant beveik 2 km. šiluminių trasų. Techniniai šilumos nuostoliai ataskaitiniu laikotarpiu čia sumažėjo net 1,4 %, ir toliau šis rodiklis yra vienas iš geriausių respublikoje.

Kaip žinoma, šiame padalinyje 2007-2008 m. atlikta viso šilumos ūkio modernizacija, kurios dėka ataskaitiniu laikotarpiu čia buvo dirbama rentabiliai. Sąnaudos šiluminei energijai parduoti lyginant su ankstesniais metais sumažėjo 1,26 ct/kWh. Nežiūrint sumažėjusios 1 kWh pardavimo kainos 1,11 ct, šiame padalinyje gauta pelno iš realizacijos 350899 Lt, kuris

leidžia bendrovei mokėti bankui palūkanas, kurių per dešimt metų susidarys apie 800 tūkst. litų už gautą paskolą šilumos ūkio modernizacijai, vykdyti remonto ir kitus darbus. Toks pelnas gautas todėl, kad įvykdytai renovacijai paimtą banko paskolą gražina rajono savivaldybė biudžeto lėšomis (kasmet 255 tūkst. Lt).

Nors Lekėčiuose ir Kęstučio g, Šakių m. esantys daugiabučiai namai šildomi labai brangiomis gamtinėmis dujomis, tačiau dėl labai mažų jų aptarnavimo sąnaudų ir techninių nuostolių nebuvimo (nėra šiluminių trasų), pardavus šiluminę energiją vartotojams, gautas pelnas iš realizacijos čia sudarė 9475 Lt. Šiam pelnui gauti pagrindinę įtaką turėjo 2011 m. pastatyto gyvenamojo namo (Kęstučio 21, Šakių m.) palyginus mažas šilumos suvartojimas, kuris yra mažesnis negu vidutiniškai mūsų aptarnaujamame šilumos ūkyje.

Visiška priešingybė yra Griškabūdžio g. trijų daugiabučių namų šildymas, kuris patikėjimo teise savivaldybės tarybos sprendimu buvo perduotas bendrovei vykdyti jo priežiūrą ir eksploataciją. Čia šiluma gaminama elektriniais katilais. Viena kilovatvalandė šilumos 2013 metais kainavo 44,59 ct, iš jų kuro sąnaudos – 44,32 ct, o parduota 1 kWh po 26,25 centus. Dėl to 19 butų šildymas per metus atnešė 31812 Lt nuostolį. Apie šio padalinio veiklą labai daug kartų rašyta ir sakyta, visiems žinomos nuostolingos veiklos priežastys, todėl šiame pranešime susilaikysiu nuo bet kokių komentarų.

7. Svarbūs įvykiai

Nėra abejonės, kad pats svarbiausias ataskaitiniu laikotarpiu bendrovėje įvykis,- tai 5 MW su ekonomaizeriu katilo pastatymas Gimnazijos g. esančiose katilinės patalpose. Tai visų mūsų daugelio metų svajonės išsipildymas. Šio katilo pastatymas turės didelę reikšmę ir visiems šilumos vartotojams, nes kitokio būdo atpiginti šilumą jau nebuvo.

Manau, kad labai didelis moraliniu atžvilgiu ataskaitiniu laikotarpiu įvykis buvo,- tai Suvalkiečių g. 6 , Gelgaudiškio m. namo gyventojo A. Žibučio skundų nagrinėjimas, kuris su kitais šio namo gyventojais atliko šilumos tiekimo vamzdžių rekonstrukciją ir pats pamatęs, kad gavo blogesnį efektą, reikalavo šilumos tiekėją atstatyti buvusį vamzdyną. Tiek savivaldybės taryboje, į kurią jis kreipėsi, tiek bendrovės jam išaiškinimai, kad pastato šildymo sistema yra butų savininkų turtas ir tik jie turi teisę nustatyti, kaip remontuoti savo turtą, jam netiko. Todėl Antanas Žibutis kreipėsi į Valstybinę energetikos inspekciją išaiškinti šį klausimą. Mums netikėtai, Valstybinė energetikos inspekcija tapo A. Žibučio šalininku ir įpareigojo bendrovę atstatyti butų savininkų padaryto pažeidimo pasekmes. Kadangi su tokiu Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimu bendrovė nesutiko, klausimas buvo sprendžiamas Šakių apylinkės teisme. Šis teismas bendrovės pažeidimų nenustatė ir bylą

nutraukė, netenkindamas Valstybinės energetikos inspekcijos reikalavimų. Jos nagrinėjimas persikels į aukštesnes teismų pakopas. Tačiau tas faktas, kad pirmoje teismų instancijoje suabejota Valstybinės energetikos inspekcijos teisumu rodo, kaip nevykusiai kuriami norminiai teisės aktai, kurių net patys kontrolieriai nesupranta.

8. Veiklos planai ir prognozės

Bendrovė ir toliau numato vykdyti tą pačią veiklą – gaminti ir parduoti šilumą bei karštą vandenį, vykdyti šiluminių punktų daugiabučiuose namuose priežiūrą ir eksploataciją. Šios veiklos plėtojimui sąlygų beveik nebuvo ir nėra, todėl visas dėmesys bus skiriamas vykdomos veiklos tobulinimui siekiant jos efektyvumo. Kadangi Gimnazijos g. katilinėje jau pastatytas biomase kūrenamas katilas, jo dėka turėtų ženkliau atpigti šiluma, todėl bandysime aiškinti gyventojams, kad jų privatūs namai naudotų mūsų šilumą. Tai patogus, gyventojams mažai rūpesčių suteikiantis šildymo būdas, kuriuo pačiam galima reguliuoti šilumos suvartotą kiekį, todėl ir mokėjimai už šilumą neturėtų nieko gąsdinti. Manau, kad prie mūsų šilumos ūkio prisijungs ir kiti objektai, kurie kurui dabar naudoja gamtines dujas.

Dabar Šakių miestui šiluma tiekiama iš dviejų katilinių. Tai gerai šilumos ir karšto vandens tiekimo patikimumo atžvilgiu, bet toks tiekimas mažina efektyvumą. Todėl ateityje teks koncentruoti šilumos gamybą vienoje, Gimnazijos g. esančioje katilinėje. Čia numatome nugriauti dar vieną gamtinėmis dujomis kūrenamą katilą ir į jo vietą pastatyti 2 MW biokuru kūrenamą katilą. Dabar pastatytas kuro sandėlis ir kiti įrenginiai specialistų aiškinimu galės aprūpinti ne tik dabar pastatytą 5MW katilą , bet ir būsimą 2 MW katilą. Visa šilumos gamyba Šakių mieste turės persikelti į Gimnazijos g. katilinę. V. Kudirkos g. katilinės patalpas bus galima panaudoti pagalbiniams verslams.

Žymiai sparčiau reikia vykdyti Šakių mieste šiluminių trasų renovaciją. Siekiant nors per artimiausią dešimtmetį pakeisti visas šilumines trąsas poliuretanu izoliuotais vamzdžiais, kasmet reikia jų pakeisti ne mažiau kaip po 250-300 metrų. Tam reikia investuoti kasmet apie 150-200 tūkst. litų. Jeigu leis finansinės galimybės, artimiausiais metais numatome pertvarkyti 2001 m. pastatytų šiluminių punktų valdymą, kad kiekvieno jų darbą būtų galima stebėti centrinėje katilinėje.

Šakių šilumos ūkis neblogai sutvarkytas ir pakankamai tobulai ir efektyviai valdomas. Susidariusi ankstesniais metais sunki finansinė būklė ne dėl įmonės veiklos kaltės, o dėl nuo mūsų nepriklausomų faktorių, neleido daryti optimistinių prognozių, nes ir dabar neaišku, kokius sprendimus priims akcininkai bei Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija:

ar bus sumokėta bendrovei už seniau paimtą paskolą ar šilumos kaina bus nustatyta tokia, kuri leis išgyventi ir apmokėti paimtas banko paskolas ir vykdyti investicijas.

9. **Tyrimų ir plėtros veikla**

Bendrovėje atliekamas tik vandens tyrimas, kuriuo papildomas termofikatas šiluminėse trasose. Šis darbas vykdomas labai kruopščiai ir atsakingai, dėl to, šiluminiai vamzdynai, kurių amžius jau siekia 30-50 metų, dar pakankamai patikimai tarnauja. Nors atliekami šiluminių trasų ir šiluminių punktų bei vidaus tinklų bandymai nėra tyrimai, tačiau tai labai svarbus ir atsakingas darbas, kurį kasmet kruopščiai atlieka bendrovės šilumos tinklų eksploatavimo tarnyba. Ne šildymo sezono metu atlikus bandymus, kurių metu išryškėja gedimai lauko ar vidaus tinkluose, iki šildymo sezono pradžios sutvarkomi, dėl to šilumos tiekimo metu didesnių gedimų nepasitaiko

Vykdant Gelgaudiškio šilumos ūkio modernizaciją, prie šilumos centralizuoto tiekimo buvo prijungta Gelgaudiškio vidurinė ir Specialioji mokyklos, ambulatorija bei seniūnija. 2010 metais prie centralizuoto šildymo buvo prijungti dar 3 Specialiosios mokyklos objektai, o ataskaitiniu laikotarpiu buvo prijungtas dar vienas objektas. Jie be abejo susiskaičiavo, kad mūsų taikoma šilumos kaina yra žymiai mažesnė už ankstesnį jų taikytą pastatų šildymą elektra. Nors seniūnijos patalpose įrengtas naujas modernizuotas šiluminis punktas, seniūnija iš Šilumos tinklų šilumos ir toliau neperka, nors buvo pažadėta, kad tikrai pirks.

Kadangi Šakiuose naujų pastatų daugiau nestatoma, todėl nėra kur savo veiklą plėsti. Svarbiausia pasiekti, kad turimas turtas būtų laiku modernizuotas ir šilumos vartotojams nedidėtų šilumos kaina, kuri iki šiol priklausė nuo gamtinių dujų kainos. Tikimės, kad jau turėdami Šakiuose biokuru kūrenamą katilą ir atpiginus šilumos kainą 2-3 ct/kWh, turėtų jungtis prie mūsų ir tie šilumos vartotojai, kurie dabar kurui naudoja gamtines dujas.

10. **Finansinės priemonės**

Visa informacija šiuo klausimu pateikta metinių finansinių atskaitų rinkinio aiškinamojo rašto pastabose.

Laimutis Kasparavičius